

σκέψη ἢ διαλυθῇ. 'κ' ἀναλεῖ ἐκ τοῦ 'κί ἀναλεῖ) Κοτύωρ. Χαλδ. β) Διαβρέχω Πόντ.(Κοτύωρ.): 'Ενέλτσα τὰ λώματα (ἐνδύματα). Καὶ ἀμτβ. γίνομαι διάβροχος, βρέχομαι Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): 'Ενέλτσαν τ' ὀρτάρᾱ μ' (αἱ κάλτσες μου) Χαλδ. 'Ενέλτσα ἀσ' σὴν βρεδὴν (ἀπὸ τὴν βροχὴν) Κοτύωρ. Χαλδ. || Φρ. 'Ενέλτσεν ὁ κόλος ἀτ' (ἐπὶ τοῦ καθ' ὕπνον οὐρήσαντος) Τραπ. Χαλδ. 'Ενέλτσεν τὸ χτήνον (ἡ ἀγελάδα εἶναι ἔτοιμη νὰ γεννήσῃ, ἐκ μεταφ. τῶν προηγούμενων τοῦ τοκετοῦ ὑγρῶν) Κοτύωρ. 'Ενέλτσεν τ' ὀδόντ' ἄτ' (ἐπὶ τοῦ αἰσθανομένου ἐρωτικὸν πόθον πρὸς γυναῖκα, ἐκ μεταφ. τῆς ἐκκρίσεως ἀφθονωτέρου σιέλου, ὅταν γεννηθῇ ἐπιθυμία πρὸς τι βρώσιμον· πβ. τὴν συνών. κοιν. φρ. ἔτρεξαν - τοῦ 'πεςαν τὰ σάγια του) Χαλδ. 'Ενέλτσεν! (γενικῶς ἐπὶ πάσης ἐπιθυμίας ἐκδηλουμένης, οἷον: ἐνέλτσεν νὰ ἔρται μετ' ἐμὲν = ἐπεθύμησε νὰ ἔλθῃ μαζί μου) Χαλδ. Συνών. μουσκεύω. 3) Χωρίζω τι διὰ χυμικῆς ἀναλύσεως εἰς τὰ συστατικά του μέρη λόγ. κοιν.: 'Αναλύω αἷμα - νερό - οὖρα. 4) Βράζω μὲ στακτόνερο τὴν μέταξαν διὰ νὰ καταστῇ μαλακὴ καὶ στιλπνὴ Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.): 'Ανέλ'σα τοῦ μιτάξ' Χαλκιδ. 5) 'Εκτυλίσσω τι, συνήθως νῆμα ἐκ τῆς ἀτράκτου πρὸς μεταφορὰν εἰς τὸ τυλιγάδι 'Αντικύθ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κάμπ. Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Πελοπ. ('Αρκαδ. Δημητσάν. Λακων.) Ρόδ. Σίφν. Χίος κ.ά.: 'Αναλῶ τὸ σκοινί - τὰ γνέματα Λακων. 'Αναλῶ τ' ἀδράχτι (βραχυλ. ἀντὶ τὸ νῆμα τ' ἀδραχτιοῦ ἢ χρῆσις καὶ μεσν. πβ. Χωνιάτ. 101,26 <ἐκδ. Βόννης> «γυναικὸς ἀναλυούσης ἀτράκτια») Δημητσάν. Κρήτ. Λακων. 'Αναλῶ τὸ μετὰξι Κρήτ. 'Αναλῶ τὸ κουβάρι Δημητσάν. Λακων. 'Ελένυσα ἔναν μπράτσον νῆμαν δὰ χαμαὶ ποῦ κάθουμαι Κύπρ. 'Εν-νὰ τὸ ἀλενύσω τ' ἀγράχτιν μου, γιατί' ἐγέμωσεν αὐτόθι. 'Αναλειέται ἡ τριχιά - τὸ σκοινί - τὸ φίδι Λακων. Νῆμα 'λενισμένον Κύπρ. || Αἰνίγμ. 'Ανελύω τὴ ζώνη μου κι ἀνελυμὸ δὲν ἔχει (ὁ μακρὸς δρόμος) Σητ. 'Η κακὴ ἀνυφαντοῦ ἀναλεῖ ἀναλεῖ κι ἀναλυμὸ δὲν ἔχει (συνών. τῷ προηγούμενῳ) Κρήτ. || *Ἄσμ.

Μετάξι κλώθει κι ἀναλεῖ καὶ σύρμα μασουρίζει Κρήτ.

Μαννάδες ποῦ 'χετε παιδιὰ 'ς τὰ ξένα καὶ γυρίζουν, τὴν Παρασκή μὴ γλώθετε, Πέφτη μὴν ἀναλῆτε καὶ τὸ Σαββάτο ἀπονωρὶς σκολάσετε τὴ ρόκκα

αὐτόθι. 'Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. 'Αριστοτ. Ζῶων ἱστορ. 2,17,17 «ἔχουσι δὲ καὶ λεπτόν τὸ ἔντερον οἱ πλείστοι καὶ ἀπλοῦν ἀναλυόμενον». Συνών. ξετυλίγω, ἀντίθ. τυλίγω. Πβ. ἀναλγούχου. 6) Χαλαρώνω Τῆν.: 'Η βίδα ἀνελῆ τὴν ἀπάνω πέτρα (τὴν ὑπερκειμένην μυλόπετραν).

Β) 'Αμτβ. 1) Γίνομαι χαλαρώτερος, ἀναλύομαι κοιν.: 'Ανέλυσε ἡ ζύμη - τὸ γλυκὸ κττ. Συνών. ἀναλιγ-διάζω 2, ἀναλιγώνω 2 β. 2) 'Αποσυντίθεμαι, ἐπὶ νεκροῦ 'Ηπ. Θεσσ. (Καρδίτσ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ.ά.: 'Ανέλυσε ὁ πιθαμένος 'Ηπ. Δὲν ἀνέλ'σι ἡ πιθαμένους Χαλκιδ. Νὰ μὴν ἀναλύσῃ! (ἀρά) 'Ηπ. || *Ἄσμ.

'Ολοι οἱ γιοί μ' νὰ ἀναλοῦν κι ὅλοι νὰ γίνουν χῶμα, οὐ Κώστας νὰ μὴν ἀναλῇ οὔτε χῶμα νὰ γίνῃ

Καρδίτσ. β) Μεταφ. μαραίνομαι, φθίνω, τήκομαι Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Δαρδαν. 'Ηπ. Θράκ. Κρήτ. Λέσβ. κ.ά.: 'Ολο ἀνελεῖ Α.Κρήτ. Μέρα μὴ τὴν ἡμέρα ἀνιλῶ Λέσβ. || *Ἄσμ.

Σὰ θυμηθῶ τὴ μάννα μου, τὸ γαῖμα μου παγώνει, σὰ θυμηθῶ τὸν κύρι μου, τὰ σπλάχνα μου 'νελοῦνε Σωζόπ.

'Τροικῶ τὸ νοῦ μου κι ἀνελεῖ καὶ λέ' πῶς θὰ τελειώσω Κρήτ.

Τοῦ αἷμα μου νὰ χύνιτι οἱ διαμαντένια στέρινα κι τοῦ κουρμί μου ν' ἀνιλῇ, δὲ σ' ἀπαρνεῖμι σένα Θράκ.

Ψὲς εἶδα 'ς τὸ ὄνειρό μου | μαῦρα μάτια 'ς τὸ πλευρό μου, ξύπνησα καὶ δὲν τὰ βρίσκω, | ἀναλῶ καὶ πεθαινίσκω

'Ηπ. Συνών. ἀναλειώνω 2 β, λειώνω. 3) Λύομαι Μακεδ.: 'Ανέλ'σ' ἡ μῦτι μ' (ὑπέστη αἱμορραγίαν). Συνών. ἀνοίγω. 4) Διαβρεχόμενος καὶ ἀναλυόμενος μεταβάλλομαι εἰς νῆμα, ἐπὶ βομβυκίων τοῦ μεταξοσκώληκος Κρήτ.: Δὲν ἀναλγούν τὰ κουκούλλια. Διὰ τὴν σημ. πβ. τὴν λ. παρ' 'Αριστοτ. ἐπὶ μεταβατικῆς σημ. Ζῶων ἱστορ. 5,19,6 «ἐκ δὲ τούτου τοῦ ζῴου καὶ τὰ βομβύκια ἀναλύουσι τῶν γυναικῶν τινες ἀναπηνιζόμεναι». 5) 'Αναπτύσσομαι, αὐξάνομαι, ἐπὶ φυτῶν (ἢ μεταφ. ἐκ τοῦ ἐκτυλισσομένου πράγματος, δι' ἣν ἰδ. ἀνωτ. σημ. Α 5) Θεσσ. (Ζαγορ.): Τοῦ σπέρμαν τοῦ δ'τάρ' κ' ἰκειὸ δὲν ἀναλοῦσι.

ἀναλφάβητος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀναλφάβητος.

'Ο μὴ γνωρίζων οὔτε τὸ ἀλφάβητον, τελείως ἀγράμματος: 'Ανθρωπος ἀναλφάβητος.

ἀνᾶμα τό, νᾶμα Θήρ. Θράκ. (Σηλυβρ.) 'Ιμβρ. Καπ. ('Ανακ. 'Αραβάν.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Κῶς Παξ. Πάρ. Πελοπ. (Βούρβουρ.) Στερελλ. (Τοπόλ.) Σύμ. Τῆν. νᾶμαν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀνᾶμα κοιν. ἄναμα 'Αθῆν. 'Ανδρ. Ζάκ. 'Ηπ. Πελοπ. (Βασαρ. Κορινθ. Μάν.) Σύμ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. νᾶμα = ὕδωρ, ρυάξ, πηγὴ. Τὸ προθετ. α ἐκ τῆς συνεκφ. τοῦ γιᾶ: γιᾶ νᾶμα - γιᾶ ἀνᾶμα. Τὸ ἄναμα πιθανῶς κατ' ἐπίδρασιν τοῦ αἰ - ἀνᾶμα, ἐν ᾧ ὁ ἰσχυρὸς τόνος τοῦ αἰ συνετέλεσεν εἰς τὸν ἀναβιβασμόν.

1) Οἶνος ἐρυθρὸς, ἄκρατος καὶ καλῆς ποιότητος χρησιμοποιοῦμενος εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν κοιν. καὶ Καπ. ('Ανακ. 'Αραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Θέλω κρασί γι' ἀνᾶμα. Πουλῶ κρασί γι' ἀνᾶμα (ἀρίστης ποιότητος). || Φρ. Δὲν ἔχω κρασί μήτε γι' ἀνᾶμα (ἐπὶ παντελοῦς ἐλλείψεως). Οὔτε γιᾶ ἀνᾶμα δὲν εἶναι (συνών. τῇ προηγούμενῃ. Συνών. φρ. οὔτε γιᾶ μετὰδοσι δὲν εἶναι) κοιν. || *Ἄσμ.

Σαράντα αἰοι, βοηθάτε μου νὰ φύω 'ποῦ τὸν Χάρων καὶ νὰ σᾶς κάμω λουτουρκὰν τῶα νᾶμαν νὰ σᾶς πάρω

Κύπρ.

Δίχους ἀνᾶμα κι κιρί, δίχους παπᾶ κι ψάλτη

Μακεδ. 'Η σημ. καὶ μεσν. Συνών. ἄγιο - νᾶμα. 2) Οἶνος ἀρίστης ποιότητος πολλαχ.: Μὰ τὸ νᾶμα του! (ὄρκος ὃν λέγει τις κρατῶν ποτήριον οἴνου) Πάρ. Μὰ τοῦτο τὸ ἀνᾶμα! Μλελέκ. 'Επιδόρπ. 210. || Ποίημ.

Μὲ τὴ Θεοδούλα σύχρονο τοῦχα, Χτενᾶ μου, τάμα, 'ς τὸ γάμο της ν' ἀνοίξωμε τὸ μυστικὸ μου ἀνᾶμα

ΑΒαλαωρ. 'Εργα 3,379

***ἀναμαδεύω**, ἀναμαεύω Κάμπ.

'Εκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. μαδεύω <όμαδεύω. Περισυνάγω τι: *Ἄσμ.

Πουλλάκι εἶχα 'ς τὸ κλουβὶ κ' εἶχα το μερωμένο,

μ-μ' ἀπόψ' 'ἐν ἐκίλῃσε, βγήκε καὶ ξώμεινέν μου, ξενιτεντῶ θέλω κ' ἐγὼ γιᾶ νὰ τ' ἀναμαέψω.

Συνών. ἀναμαζεύω Α 1, συμμαζεύω.

ἀναμαζεύω ἀμάρτ. ἀνεμαζεύω Μῆλ. ἀνεμαζεύγω Θήρ. Κύθν. Νάξ.

'Εκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. μαζεύω.

